

Knihovna FF UK odpovídá na dotazy z průzkumu: Obecné dotazy

V lednu 2019 provedla Knihovna FF UK on-line dotazníkové šetření jehož cílem bylo zjistit uživatelské zkušenosti s půjčováním a čtením elektronických knih z nabídky UK a zkušenost s vyhledávačem informačních zdrojů UKAŽ. Průzkumu se zúčastnilo 349 respondentů. Získaná data budou využita a zohledněna při akvizici v následujících letech. Součástí on-line dotazníku byla i otevřená otázka, prostřednictvím které mohl uživatel napsat komentář či podnět nejen k tématu e-knih či vyhledávače UKAŽ, ale i k provozu knihoven na FF UK obecně. Všechny takto získané podněty a dotazy pracovníci Knihovny FF UK prošli a ve spolupráci s Ústřední knihovnou UK zpracovali odpovědi. Pro lepší přehlednost byly dotazy rozděleny do 2 částí – dotazy obecného charakteru (viz dále) a dotazy na fungování služby UKAŽ (přejít).

Dotazy obecné

V případě, že budete chtít na odpovědi dále reagovat, obraťte se prosím přímo na konkrétní uvedený kontakt.

Komentáře jsou až na nezbytné výjimky ponechány v původním znění.

Přejít na téma:

- Dotazy na provoz a služby Knihovny Jana Palacha
- Obecné dotazy na e-zdroje

Dotazy na provoz a služby Knihovny Jana Palacha

Komentář: Poznámky ke Knihovně Jana Palacha:

- 1. Ráda bych k pohodlnějšímu čtení využívala podstavce na knihy, běžné v některých jiných knihovnách.*
- 2. Některé klávesnice jsou opotřebované a mačkání některých kláves namáhá zápěstí.*
- 3. Při posledním použití PC v modré studovně (PC u okna hned za dveřmi u dveří) jsem zjistila, že skříňku není možné zavřít (zkoušela jsem několikrát použít i hrubší sílu, ale nepřeháněla jsem to kvůli hluku).*
- 4. Uvítala bych kurzy akademického rozvoje (na různá témata) pro doktorandy z FF UK.*
- 5. Chybí mi skříňky pro doktorandy s možností ukládat si v nich po celý akademický rok věci jako kelímek, lahev na vodu, grantové výpůjčky, kávu a čaj na zalití, svetr navíc apod.“*

Odpověď:

1. Nejsme si jistí, co přesně máte pod pojmem „podstavce na knihy“ na mysli, ale nápadu se nijak nebráníme. Pošlete nám prosím na kjp@ff.cuni.cz odkaz na nějaký takový konkrétní produkt a až bude možnost, podstavec či stojánek k zapůjčení pořídíme.
2. V únoru došlo v KJP ke kompletní obnově všech uživatelských PC. Obnovena byly kompletní sestavy, tzn. včetně klávesnic. Věříme, že nové klávesnice budou zase nějakou dobu dobře sloužit.
3. Elektronicky zamykatelné skříňky v KJP jsou bohužel na konci své životnosti, což se stále častěji projevuje problémy s jejich zamykáním. Zároveň UK začala v

posledních letech vydávat uživatelské karty s novější verzí čipu, která některým uživatelům znemožňuje skřínky využívat úplně. Aktuálně už je v řešení kompletní rekonstrukce skříněk v KJP, která by měla všechny problémy spojené se skřínkami napravit.

4. Aktuálně pracujeme na zpracování a spuštění služby podpory akademického psaní, takže uvítáme jakýkoliv tip nebo nápad i z Vaší strany. Budeme tedy rádi, pokud specifikujete Váš dotaz a obrátíte se na Petru Steinbergerovou (petra.steinbergerova@ff.cuni.cz).
5. Skřínky pro doktorandy plánujeme zavést. V tuto chvíli prověřujeme možnosti a ještě nemůžeme slíbit nic konkrétnějšího, ale pracujeme na tom. ☐

Autoři odpovědí: 1.,2.,3.,5. Tomáš Vejvoda, zástupce vedoucího KJP | tomas.vejvoda@ff.cuni.cz; ot. 4: Petra Steinbergerová, Knihovna FF UK, podpora vědy | petra.steinbergerova@ff.cuni.cz

K: Uvítal bych možnost delších výpůjček pro doktorandy

O: Děkujeme za zpětnou vazbu. Délky výpůjček se řídí Knihovním řádem UK, který je shodný pro celou UK, nelze tedy přizpůsobovat délky výpůjček podle požadavků jednotlivých fakult. Délky výpůjček jsou navrženy tak, aby byly maximálním kompromisem mezi požadavkem čtenáře, který danou výpůjčku má, a čtenářem, který by danou výpůjčku chtěl mít. Autorka odpovědi: Klára Rösslerová, ředitelka Knihovny FF UK | klara.rosslerova@ff.cuni.cz

K: Přála bych si, aby ve fondu bylo více, nebo aspoň dva svazky učebních textů. Nejvíce mi chybí učebnice např: Discover China, edice Teach yourself / hindi / chinese/ urdu/ bengali/

Elementary Hindi, New Introduction to Legal English

Pro tyto účely máme na webu Knihovny Jana Palacha formulář pro tipy na akvizici <http://bit.ly/kjpnakupy> – za ní je schovaný náš akvizitér, který návrhy zvažuje a knihy dle možností dokupuje. Autorka odpovědi: Klára Rösslerová, ředitelka Knihovny FF UK | klara.rosslerova@ff.cuni.cz

K: Ocenila bych širší výběr anglickojazyčné beletrie. V KJP je spousta české i cizojazyčné beletrie, toho si cením a náležitě toho využívám, ale nechápu, proč jsou mezi knihami ty anglické zastoupeny tak málo. Klasické anglické knihy se shánějí obtížně, zato australské beletrie je v KJP nepoměrné množství. Nerozumím taky knihovně anglistiky a romanistiky, proč je k volnému výběru tak málo knih a z beletrie jsou to jen knihy skotské a irské. Ráda jen tak procházím mezi regály a když mě něco zaujme, podívám se na to a pak posoudím, jestli bych si to ráda přečetla – to mi tedy v knihovně anglistiky a romanistiky chybí. Mj. jsem velmi spokojená s prostředím knihovny a studovny KJP, je tam příjemně, jsem ráda, že je tam k dispozici tolik knih.

O: KJP slouží dvěma skupinám uživatelů: jednak je oborovou knihovnou pro některé katedry a ústavy, např. pro všechny slavistické, pro skandinavisty, obecnou lingvistiku, filmovou a divadelní vědu. A pak má poskytovat základní studijní literaturu zejména pro bakalářské studenty. Anglicky psaná beletrie ani do jedné z těchto kategorií nespadá, proto v KJP není výrazněji zastoupena. Primárně by se na ni měla zaměřovat

Knihovna anglistiky a romanistiky. Jaké konkrétní knihy tato knihovna nakupuje rozhoduje knihovník ve spolupráci s vyučujícími. Do KJP kupujeme nebo dostáváme darem anglicky psanou beletrii jen velmi omezeně. Tu australskou beletrii jsme kdysi obdrželi jako větší jednorázový dar, jinak by v KJP nebyla. Podobně má KJP ve fondu třeba literaturu z Valonska, nebo africkou beletrii. Autor odpovědi: Jan Kamenický, vedoucí Knihovny Jana Palacha | jan.kamenicky@ff.cuni.cz

O: Knihovna anglistiky a romanistiky má ve fondu více než 120 000 svazků. Rozměrem malá studovna s volným výběrem je pro oba fondy (anglistika + romanistika) pouze jedna, většina fondu je proto umístěna v depozitářích, jejichž uspořádání (regály a velikosti uliček mezi regály) neodpovídá předepsaným normám pro volný výběr, který by byl bezpečný pro pohyb čtenářů. K dotazu na skotskou a irskou literaturu ve volném výběru sdělují, že jde pouze o část nejnovějších přírůstků a je o ně nyní mezi studenty anglistiky velký zájem. Autorka odpovědi: Yvette Šmahelová, vedoucí Knihovny anglistiky a romanistiky | yvette.smahelova@ff.cuni.cz

K: Nerozumím tomu, proč mnohé ISICy a ITICy nefungují v samoobslužných automatech.

O: Z vašeho komentáře bohužel nelze odhadnout, o jakých samoobslužných automatech je zde řeč. Knihovny jako takové se týkají tři samoobslužná zařízení obsluhovaná čipovou kartou – nabíjecí kiosek pro tiskový kredit v PC studovně Knihovny Jana Palacha; samoobslužné selfchecky v červené studovně a Knihovně anglistiky a romanistiky a samoobslužné skříňky s elektronickým zámkem v Knihovně Jana Palacha. Pokusím se tedy odpovědět postupně:

- **nabíjecí kiosek pro tiskové služby** – žádný plošný problém s přihlašování v současnosti nevidujeme.

Problém s přihlášením se může objevit u ú čerstvě vydaných karet, neboť obvykle trvá (max.) 24h, než se nově vydaná karta spáruje s nově vytvořeným účtem pro tiskové služby. Samozřejmě se mohou ojediněle vyskytnout i potíže jiného charakteru, ale takové případy řešíme vždy individuálně na pultu služeb v PC studovně. Specifickým problémem nabíjecího automatu je také poměrně častá situace, kdy se uživatelé snaží nabít kredit 1 Kč a 2 Kč mincemi, které automat neakceptuje a občas dojde k zablokování mincovníku a dočasné nepoužitelnosti nabíječky. Máte-li s přihlašováním k nabíječce nebo tiskárnám potíže, napište mi prosím detaily e-mailem, abychom vám mohli pomoci.

- **selfchecky** v červené studovně Knihovny Jana Palacha/ v Knihovně anglistiky a romanistiky – ani zde nemáme od uživatelů hromadně hlášené žádné problémy s přihlašováním. Problém může nastat v případě, že byla uživateli vydaná nová karta (např. po ztrátě či kráděži dokladů) a nová karta, resp. její čip není zatím spárován s jeho čtenářským kontem. Tento problém vyřešíme během okamžiku na výpůjčním pultu knihovny.
 - **samoobslužné skřínky s elektronickým zámekem** v Knihovně Jana Palacha – Elektronicky zamykatelné skřínky v KJP jsou bohužel na konci své životnosti, což se stále častěji projevuje problémy s jejich zamykáním. Zároveň UK začala v posledních letech vydávat uživatelské karty s novější verzí čipu, která některým uživatelům znemožňuje skřínky využívat úplně. Aktuálně už je v řešení kompletní rekonstrukce skříněk v KJP, která by měla všechny problémy spojené se skřínkami napravit. Autor odpovědi: Tomáš Vejvoda, zástupce vedoucího KJP | tomas.vejvoda@ff.cuni.cz
-

Obecné dotazy na e-zdroje

K: Předpokládám, že pro mé studijní zájmy (romský holokaust) nejsou e knihy k dispozici.

*O: Máme! Zadejte do UKAŽ hesla *holocaust roma* (hledání podle klíčových slov). Po zobrazení záznamů na liště vlevo zaškrtněte podtyp zdroje „eknihy“. Naleznete třeba e-knihu *Pharrajimos : The Fate of the Roma During the Holocaust* (odkaz na záznam, je potřeba se přihlásit univerzitními údaji). Určitě zkuste i jiná odpovídající klíčová slova (gypsy, ...) Autorka odpovědi: Klára Rösslerová, ředitelka Knihovny FF UK | klara.rosslerova@ff.cuni.cz*

K: Rozsirila bych pristup k elektronickym zdrojom, nelimitovala bych pristup k nekterym zdrojom na pouze pro FF apod.

O: To by se nám také líbilo ☹ Bohužel některé zdroje jsou nakupovány pouze na fakulty, protože je využijí jenom konkrétní fakulty a je zbytečné (nebo mimo finanční možnosti) je nakupovat na celou Univerzitu Karlovu (cena je obvykle založena na množství uživatelů instituce). V případě, že je zdroj omezený jen na fakultu, lze navštívit knihovnu příslušné fakulty. Autorka odpovědi: Klára Rösslerová, ředitelka Knihovny FF UK | klara.rosslerova@ff.cuni.cz

K: Jak jsem psala výše, e-knihy si většinou chtějí půjčovat lidi, na které v knihovnách nezbyl výtisk, nebo není možno knihu sehnat. V tom případě by člověk ocenil, kdyby byl k e-knihám přístup i z domova. Stahování e-knih na školních počítačích mi přijde zbytečné, jelikož publikaci potřebuju využívat např. během několika dní a běhat pořád do knihovny na pár hodin je nesmysl. To mi pak bohužel celý „e-kniha“ nápad přijde jako zbytečný. S výpůjčkou tudíž zkušenosti nemám, jelikož po zjištění, že bych musela do školní knihovny, jsem si raději knihu koupila z cizojazyčných serverů. Pokud by knihy byly dostupné z jakéhokoliv místa, pak bych možnosti využila.

O: Pravděpodobně mluvíte o službě ePrezenčka, v rámci které skenujeme knihy, které vlastníme a jsou těžko dostupné na trhu. Takové knihy pak můžeme dle autorského zákona zpřístupnit pouze „na místě samém“ – tedy v prostředí zabezpečeného terminálu na počítačích knihovny.

Naopak u elektronických zdrojů obecně platí, že vzdálený přístup (EZproxy a/nebo Shibboleth) je nastavený u všech platforem, na kterých nějaký obsah máme předplacený a které vzdálený přístup podporují (včetně databází e-knih). Konkrétně dvě největší databáze e-knih – ProQuest Ebook Central a Ebsco eBooks – umí kromě online čtení navíc půjčovat tzv. offline výpůjčky (tzn. stáhnout e-knihu na omezenou dobu do uživatelského zařízení). Ostatní platformy (Springer, Elsevier, Wiley, JSTOR) podporují vždy min. čtení online. Jelikož jde ale o placený obsah, je vždy vyžadováno po uživateli přihlášení (na UK přihlášení probíhá prostřednictvím Centrální autentizační služby). Více informací o přístupech do jednotlivých zdrojů naleznete na Portálu elektronických informačních zdrojů UK (<http://pez.cuni.cz>). Autorka odpovědi: Klára Rösslerová, ředitelka Knihovny FF UK | klara.rosslerova@ff.cuni.cz + Ústřední knihovna UK | admin-eiz@cuni.cz

K: Tuším, že FF knihy nabízí, ale ještě se mi nestalo, že by ty, co sháním, byly k dispozici. (Nebo jsem tu možnost neviděla/nepochopila).

O: Nepoužíváte k vyhledání jen Centrální katalogu UK? Tam totiž žádné knihy (zatím) nejsou. Knihy jsou v tuto chvíli dohledatelné přes UKAŽ. Knihy v trvalém nákupu (nikoliv předplacené) nyní budeme do Centrálního katalogu postupně přidávat. Anebo jen ve vašem oboru opravdu nejsou. Autorka odpovědi: Klára Rösslerová, ředitelka Knihovny FF UK | klara.rosslerova@ff.cuni.cz

K: Vadí mi, že se občas stane, že časopis najednou není přístupný, takže když se chci k článku po 5 letech vrátit, není k dispozici. Časopis Slovo a slovesnost není přístupné v elektronické podobě (alespon loni nebylo, když jsem ho potřebovala).

O: Dostupnost jednotlivých článků/časopisů se průběžně mění v závislosti na tom, jaké elektronické zdroje má zrovna UK/FF předplacené. Snažíme se v rámci finančních možností reagovat na poptávku, sledujeme statistiky. Pokud vám ale nějaký konkrétní zdroj chybí, napište nám. Slovo a slovesnost je v databázi CEEOL. Možnost jejího nákupu nyní řešíme. Autorka odpovědi: Klára Rösslerová, ředitelka Knihovny FF UK | klara.rosslerova@ff.cuni.cz

Pozvánka

Máte potíže s vyhledáváním pomocí vyhledávače UKAŽ? Chcete se dozvědět jak zpřesnit vyhledávání a upravit prostředí vyhledávače podle svých potřeb? Chcete se na cokoliv spojeného s UKAŽ zeptat osobně a nechat si všechno ukázat přímo u počítače?

Využijte možnosti osobní konzultace se správkyňí vyhledávače UKAŽ pro UK v červené studovně Knihovny Jana Palacha. *Více informací.*